

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be

www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting door een paritair college van GBS 't Klavertje te BIERBEEK

Hoofdstructuur Gewoon basisonderwijs

Instellingsnummer 12451

Instelling Gemeentelijke Basisschool – 't Klavertje Bierbeek

Beleidsverantwoordelijke Benny Jonckers

Adres Schoolstraat 37, 3360 BIERBEEK

Vestigingsplaats(en) De instelling organiseert onderwijs in:

Onderwijslocatie(s) Schoolstraat 37, 3360 Bierbeek,
Speelpleinstraat 10D, 3360 Bierbeek,
Hoegaardsesteenweg 10B, 3360 Opvelp,
Stationsstraat 76, 3360 Lovenjoel

Telefoonnummer 016-463702

E-mail secretariaat@gemeenteschoolbierbeek.be

Website www.gemeenteschoolbierbeek.be

Bestuur Gemeentebestuur van Bierbeek

Adres Speelpleinstraat 8 – 3360 BIERBEEK

Scholengemeenschap LBB

Adres Kerkplein 2 – 3212 PELLENBERG

CLB Vrij CLB Leuven

Adres Karel van Lotharingenstraat 5 – 3000 LEUVEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-09-2021, 17-09-2021

Samenstelling paritair college Michel Marynissen (voorzitter)

doorlichtingsteam Cris Hens

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting.....	3
1.1	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?.....	3
1.2	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	3
1.3	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	3
2	Historiek	5
3	Context.....	6
4	In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?	6
4.1	Mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming in het kleuteronderwijs	6
4.2	Mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in het lager onderwijs.....	7
4.3	Muzische vorming in het lager onderwijs.....	8
5	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	9

1 Toelichting

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van de instelling door een paritair college van onderwijsinspecteurs conform de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 215 §2, 3 en 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Na de doorlichting brengt het paritair college een definitief advies uit over de verdere erkenning van de instelling. Het advies kan alleen betrekking hebben op de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd.

1.1 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderzoeken zijn gebaseerd op een triangulatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

1.2 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de instelling. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Als de onderwijsinstelling in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- een gunstig advies zonder meer
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.

Als de onderwijsinstelling niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.3 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De onderwijsinstelling ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies wordt echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De

onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Historiek

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats op 15-09-2016, 16-09-2016, 19-09-2016 en 20-09-2016 en werd afgesloten met een ongunstig advies. Op 15-12-2016 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeterplan in. De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeterplan goed op 26-04-2017 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 19-05-2020.

Conform art. 215 §2 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 worden instellingen en CLB's die uiterlijk op 30 juni 2018 een ongunstig advies hebben gekregen, geacht een "ongunstig advies met de mogelijkheid tot opschorting" te hebben gekregen. Een nieuwe doorlichting volgt dan binnen een periode van negentig kalenderdagen na de periode van opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning.

Conform art. 19 van het decreet tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis van 8 mei 2020 geldt de termijn van negentig kalenderdagen in de periode van 16 maart 2020 tot en met 30 juni 2021 niet. De doorlichting vindt uiterlijk plaats op 30 juni 2022.

De inspecteur-generaal stelde op 19-08-2021 bij delegatie het paritair college van onderwijsinspecteurs samen voor deze doorlichting.

Het bestuur van de instelling werd op 19-08-2021 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van onderwijsinspecteurs op 16-09-2021 en 17-09-2021. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens het paritair college was er een afvaardiging van het bestuur aanwezig.

3 Context

Het schoolteam werkte op een strategische wijze aan de tekorten die het doorlichtingsteam vaststelde tijdens de doorlichting in september 2016. De directeur en de stuurgroep coördineerden de verschillende verbetertrajecten. Het schoolteam, de werkgroepen, de pedagogische begeleidingsdienst en het schoolbestuur droegen mee zorg voor die trajecten. Het beleidsteam creëerde een veilige leeromgeving waarin de leraren nieuwe methodieken en werkvormen mochten uitproberen. Doelgerichte en waarderende feedback zette de leraren aan om te reflecteren over de klaspraktijk. Veelvuldig overleg en professionalisering stimuleerden de gezamenlijke doelgerichtheid en het teamleren. De school evolueerde mede daardoor van een eilandencultuur naar een cultuur van samen verantwoordelijkheid opnemen voor het leren van de kinderen en het welbevinden van eenieder. De effecten daarvan zijn zichtbaar in de dagelijkse werking. De teamleden groeiden van een 'ik-in-mijn-klas'-houding naar een 'samen-leren'-stijl. Dit gebeurde tussen leraren, tussen de vestigingsplaatsen, maar ook over de afdelingen heen. De teamleden zeggen zich voortaan deelgenoot te voelen van een kwaliteitsvol en ondersteunend lerend netwerk, dat de school momenteel typeert. Deze dynamiek draagt bij tot een grotere jobtevredenheid, maar uit zich ook in het opstarten van nieuwe initiatieven zoals bijvoorbeeld het vernieuwend werken in de kleuterschool en de aanpassing van het aanbod in het leergebied Frans aan de veranderende leerlinginstroom. Het schoolteam toont een grote 'goesting' om deze vernieuwingen mee vorm te geven. Het blijft voor het beleid een aandachtspunt om de teamdynamiek te kanaliseren, te coachen en aan te sturen. Het werken met een prioriteitenplan kan daarbij ondersteunend werken. In een volgende stap kan het beleidsteam de doorgaande lijn tussen de kleuter- en lagere afdeling nog verder verankeren.

4 In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 Mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming in het kleuteronderwijs

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De school heeft sterk ingezet op visieontwikkeling en op een grondige verkenning van de doelen en de leerplannen waardoor het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader. Bovendien hebben de kleuterleraren hierdoor een beter zicht op de maatschappelijke verwachtingen naar kwaliteitsvol kleuteronderwijs. Het aanbod is nagenoeg volledig en evenwichtig met voldoende aandacht voor alle leergebieden en domeinen. Het is gericht op de maximale ontwikkeling van de kleuters. Het domein techniek staat op de planning om nog grondiger uit te diepen.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep kleuters om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren en de brede, harmonische ontwikkeling. De leraren beschikken over duidelijke planningsdocumenten en hebben de nodige afspraken gemaakt met betrekking tot de graduele opbouw van kennis, vaardigheden, attitudes en strategieën. De onderwijsorganisatie bevordert het nastreven van de doelen. Binnen de leergebieden mens en maatschappij en wetenschap en techniek is er een grotere aandacht voor het exploreren en experimenteren, het actief leren en het breed reflecteren. Bovendien hanteren leraren werkvormen die het zelfontdekkend leren stimuleren. Creatieve ideeën zoals bijvoorbeeld 'het boomdagboek' hebben hun plaats gevonden in de werking. Binnen het leergebied

muzische vormig wordt sterker vertrokken vanuit het muzische proces en besteden de leraren de nodige tijd aan het reflecteren en beschouwen samen met de kleuters. Op die manier stimuleren de leraren de metacognitieve vaardigheden bij de kleuters.

Materiële speelleeromgeving

De materiële speelleeromgeving ondersteunt het nastreven van de doelen en stimuleert de ontwikkeling van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De meeste klassen stralen een rustig en gestructureerd leer- en leefklimaat uit. Het blijft evenwel een aandachtspunt om ook in de vestigingsplaatsen met oudere gebouwen te blijven investeren in de infrastructuur, eigentijds meubilair en speelmaterialen. In de hoofdvestigingsplaats, waar de klassen iets kleiner zijn, kan het structureel benutten en het aankleden van de buitenruimte een verrijkende aanvulling bieden op het aanbod in de klassen.

Kleuterevaluatie

De observaties en de evaluatie zijn representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De kleuterleraren observeren doelgericht. Zij hebben hiervoor een instrument uitgewerkt op basis van het doelenboek.

Leereffecten

Uit de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het kleuterwelbevinden blijkt dat het team voldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters. De tekorten voor de onderwijsleerpraktijk mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming in de kleuterafdeling zijn weggewerkt. Het kleuterteam is gegroeid naar een cultuur van professionele kwaliteitsontwikkeling.

4.2 Mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in het lager onderwijs

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De leraren benutten de tekorten uit het doorlichtingsverslag om hun visie op goed wereldoriënterend onderwijs te actualiseren. Ze verkenden daarvoor het leerplan en de uitgangspunten van de eindtermen. Onder impuls van de werkgroep spoorden de leraren de hiaten in het aanbod op en stuurden het bij. Een overzicht van leerplandoelen gekoppeld aan thema's vormt in elk leerjaar de leidraad voor het aanbod. Alle domeinen krijgen de verwachte aandacht. Het aanbod spoort daardoor met het gevalideerd doelenkader, is nagenoeg volledig, is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren grepen het doorlichtingsverslag van 2016 aan om de zorgvisie scherp te stellen. Een krachtige leeromgeving, schraagt nu de brede basiszorg. De didactische aanpak in de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek kreeg hierdoor een krachtige kwaliteitsimpuls. Binnenklasdifferentiatie zorgt er mee voor dat de lesdoelen haalbaar zijn voor alle leerlingen. Onderzoekend en zelfontdekkend leren, zelfsturing en leren in de nabije schoolomgeving kenmerken het wereldoriënterend onderwijs in 't Klavertje. De leraren gebruiken regelmatig werk- en groepeeringsvormen waarbij de leerlingen kunnen samenwerken. Door deze aanpak is het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.

Materiële leeromgeving

De minimaal vereiste leermiddelen zijn conform het gevalideerd doelenkader en ondersteunen in grote mate het leerproces. De leraren stemden de tijd- en ruimtekaders gradueel en visueel op elkaar af. Het

functionele gebruik daarvan, voornamelijk ter ondersteuning van de leernoden van de leerlingen, kan nog aan kracht winnen. De leraren kunnen verder aandacht besteden aan een nette en ordelijke klas- en schoolomgeving, wat een rustiger leer- en leefklimaat kan bevorderen. Samen verantwoordelijkheid opnemen voor ‘levende en groene hoekjes’ in klas en school kunnen daartoe ook een bijdrage leveren.

Leerlingenevaluatie

De evaluatiemethodieken die de leraren hanteren, zijn transparant, betrouwbaar, breed, geïntegreerd in het onderwijsleerproces en afgestemd op de doelgroep. De evaluatie is grotendeels representatief voor het gevalideerd doelenkader. Een vormingscyclus inspireerde de leraren om te experimenteren met gevarieerde evaluatievormen. Zowel kennis, vaardigheden als attitudes krijgen de nodige aandacht. Beoordelingscriteria worden geregeld gecommuniceerd met de leerlingen. Zij krijgen mede hierdoor een goed beeld van hun vorderingen. De leraren willen in een volgende fase de evaluaties nog eenduidiger koppelen aan de leerplandoelen.

Leereffecten

De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Het tekort voor de onderwijsleerpraktijk mens en maatschappij, wetenschappen en techniek in de lagere afdeling is weggewerkt.

4.3 Muzische vorming in het lager onderwijs

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De leraren actualiseerden hun visie op hedendaags muzisch onderwijs. De uitgangspunten van het leerplan en de eindtermen gaven daartoe de nodige inzichten. De verschillende muzische domeinen kregen een volwaardige plaats in het onderwijsaanbod. Onder impuls van een werkgroep brachten de leraren de hiaten in het aanbod in kaart en stuurden het bij. Een ‘muvo-map’ geeft in elke leerjaar een overzicht van technieken en werkvormen die doorheen het schooljaar aan bod komen. Bronnenboeken, teamoverleg en professionalisering zorgen voor de nodige inspiratie. Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De leerlingen krijgen veelvuldig kansen om in een veilige context met muzische werkvormen en technieken te experimenteren. Het muzisch proces vormt de basis van de vernieuwde aanpak. De leraren betrekken de ouders bij de nieuwe visie en informeren hen over de grondige wijziging die het muzisch onderwijs in de school doormaakte. De leraren streven naar integratie van muzische activiteiten in de andere leergebieden en realiseren daarmee de nodige samenhang. In de muzische dagen die de leraren organiseren, krijgen de leerlingen de nodige kansen om hun muzische voorkeuren te verkennen. De leraren kunnen nog verder nadenken over de rol die muzische vorming kan vervullen in de socio-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Durf vergroten, zelfvertrouwen versterken, zich op een assertieve wijze uiten en waardering opbrengen voor het werk van anderen vormen daarbij kernbegrippen.

Materiële leeromgeving

De school investeerde uitgebreid in muzische materialen. Die ondersteunen het bereiken van de doelen. De leraren zetten de schoolinfrastructuur efficiënt in om de leerplandoelen te realiseren.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is grotendeels representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod en is geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Door de veelal open observaties krijgen de leraren een globaal beeld van de muzische ontwikkeling van de leerlingen. De leraren zijn er zich van bewust dat er nog mogelijkheden liggen om de talenten en muzische ontwikkeling van de individuele leerlingen doelgerichter, betrouwbaarder en systematischer in kaart te brengen. De vorming rond brede evaluatievormen kan daarbij de nodige inzichten geven. Door de evaluatiemethodieken te verbinden aan het aanbod en de doelen uit de 'muvo-map' kunnen de leraren de representativiteit van de evaluatiepraktijk nog versterken.

Leereffecten

De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Het tekort voor de onderwijsleerpraktijk muzische vorming in de lagere afdeling is weggewerkt.

5 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie stelt vast dat de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd, zijn geremedieerd. De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de instelling een **GUNSTIG ADVIES**.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op **de verdere kwaliteitsontwikkeling** van de instelling:

- De school kan de kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in de kleuter- en de lagere afdeling.
- De school kan de kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk muzische vorming in de kleuter- en de lagere afdeling.
- De school kan de kwaliteit borgen van de strategische beleidsvoering bij vernieuwingsinitiatieven.
- De school kan de doorgaande lijn tussen de kleuter- en de lagere afdeling structureler verankeren in haar werking.
- Het beleidsteam kan vernieuwingsinitiatieven versterken door leraren te coachen, acties aan te sturen en teamdynamieken te kanaliseren.